

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 168. szám.

Kedd, július 26.

Közoktatásügyünk szervezete.

IV.

Általános műveltséget nyújtó leányiskoláink.

— A zárda értesítője. —

Nagybecskerek, július 26.

A fiúk oktatására szánt iskolák után lássuk most már a rendszert, a melyet leányiskoláinknál találunk.

A leányok elemi oktatásáról szintén az 1868. évi 38. népoktatási t. c. intézkedik, amely nemcsak a fiúk, de a leányok általános tankötelezettségét is kimondja. Az elemi oktatás azóta teljesen párhuzamosan fejlődött ugyanazokkal a hibákkal, ugyanazon színvonalal. Egy modern reformáramlatot e helyen azonban fel kell említenünk: a koedukáció kérdését, vagyis a fiúk és leányok együtt oktatását. Egész pedagógiai irodalom keletkezett már eddig e kérdés körül, úgy, hogy ez ma már nem egyszerű feminista kérdés, amely a két nemnek teljesen egyforma iskoláztatást követel, hanem számos, igen lényeges pedagógiai érvet hordtak össze a vitákozók úgy a koedukáció mellett, mint ellene.

A leányok középfokú általános képzéséről szintén a fentebb említett népoktatási törvény gondoskodik először, e célra két iskolafajt teremtve meg: a felső leánynevelőiskolát és a polgári leányiskolát. A felső népiskola csatlakozott az elemi iskola 6-ik osztályához 2 évfolyammal, míg a polgáriskola az elemi iskola 4-ik osztályához 4 évfolyammal. Hogy a minden rendszer nélkül felállított iskolafajokat az élet nem akceptálja, azt élénken mutatja ez a minden szükség nélkül felállított kétféle iskola és a harcban a 2 évfolyamos felső népiskola maradt alul, a mennyiben a kezdetben felállított 70 ilyen iskolából ma már tán csak 10 működik, míg ez idő alatt a polgári leányiskolák száma 251-re szaporodott. Az élet tehát a polgári iskolát igazolta, amely ma tényleg a középosztály nőnevelési intézete. Feladata a serdülő leányok értelmi és erkölcsi kiképzése. Gondoskodik arról, hogy a középosztályhoz tartozó nők az életkörülményeikhez alkalmazott általános műveltséget és a gyakorlati irányú ismereteket és készségeket elsajátíthassák.

Habár a polgári leányiskola derekasan megfelelt ezen hivatásának és az új, a jövő tanévben teljesen érvénybe lépő terv még közelebb juttatja céljához, mégsem ment teljesen a hibáktól. Sokan keveslik a 4 osztályt, a melybe a szükséges tantárgyak csak igen nehezen illeszthetők úgy bele, hogy az némileg megfelelő általános műveltséghez juttassa a nőt. Nagy hiba továbbá, hogy a leányok nagy többsége 14 éves korában, éppen a serdülő kor küszöbén végzi el a polgáriskolát, a mikor legjobban és sok irányban kellene művelőleg hatni a fejlődő leánylélekre, mely tele van sejtelmekkel,

ébredő vágyakkal és éppen ekkor szűnik a rendszeres nevelés és tanulás leányaink nagy többségénél.

A szervezet különben is ellentétben van a népoktatási törvénnyel, amely 15 évig iskolakötelezettséget állapít meg, míg a jelenlegi rendszer mellett a polgári leányiskolát végzett leány többnyire csak 14 éves, amikor az iskolának búcsút mond. Sokan ezen egy óhajtanának segíteni, hogy a polgári leányiskolát még 1, esetleg 2 osztályal kibővítenék. Mások megtártanák a mai keret és az iskola fölé két évi gyakorlati tanfolyamot akarnak emelni, amely a helyi körülményekhez képest ipari-, kereskedelmi- vagy gazdasági jellegű lehetne.

1875-ben Trefort miniszter a törvényhazástól felhatalmazást kapott egy új középfokú leányiskolafaj felállítására és még ugyanazon évben meg is nyílt Budapesten az első felsőbb leányiskola 6 évfolyammal. Vagyis az új iskolával kijavították a polgáriskola fenn felsorolt hibáit. Meg nem érthető ugyan, hogy miért kellett ezért új iskola, mikor fejleszteni lehetett volna a már meglévő polgári iskolát. Teljesen a rendszerre vall azonban a tény, hogy ez iskolákat a felsőbb társadalmi osztályoknak, „arisztokrata iskolának“ szánták. Mint-hogy tényleg egyik ilyen iskola igazgatója az értesítőben panaszkodik, hogy az iskola nem felelhet meg kitűzött céljának, mivel a házmesterek is oda látják be leányaikat és így a házigazda leánya kénytelen evvel egy osztályba járni. Azt hiszem ehhez a rendszerhez sem kell bővebb kommentár.

1896-ban Wlassics miniszter megnyitotta az egyetem kapuit a magyar nők előtt. A törvényhozásnak ez új intézkedése szükségessé tette, hogy az egyetemre készülő leányok számára oly iskola létesüljön, mely őket az egyetemre előkészítse. Így született meg egy negyedik középfokú leányok részére: a leánygimnázium. Ez a gimnázium kezdetben a polgári leány- és a felsőbb leányiskolák 4. osztálya fölé épült úgy, hogy ebben a gimnáziumban csak az 5-ben kezdtek latinul tanulni és a tapasztalat azt mutatta, hogy az értebb leány növendékek 4 év alatt elvégezték ugyanazt a latin anyagot, mint a fiúk 8 év alatt. Ebből a tapasztalatból az lett volna a józan konzekvencia, hogy a fiuknál is az V-ben kezdjék a latint, így legalább az alsó 4 osztályban közelednénk az egységes középiskolához. De nem ez volt a következmény, hanem a szent rendszer és egyöntetűség kedvéért most a leányoknak is már az I. osztálytól kezdve kell latint tanulniok.

Igy keletkezett nálunk a leányok képzésére minden rendszeresség nélkül négyféle középfokú iskola, amelyek közül kettőnek a célja felől megkérdezve a szakember is ugyancsak zavarba jön.

Városunkban a leánynevelés szolgálatában két intézet áll: a zárda és a Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézet, mindkét in ézet érte-

sítőjét áttanulmányozva, bizvást mondhatjuk, hogy ez intézetek hivatásuk magaslatán állanak. A zárdai értesítő „A nőnek hivatásos munkája“ című értekezés vezet be, amely igen szép, lendületes glorifikálása a női házimunkának és nagyon helyesen jegyzi meg, hogy csak az a valódi háziasszony, aki nemcsak a szalónban, hanem a konyhában is méltón és ügyesen tudja magát érvényesíteni.

Az iskola 4 tagozatot foglal magában a melyekbe beiratkozott: a polgári iskolába 228 tanuló, az ehhez csatolt elemi iskolába 77 tanuló, a 6 osztályú elemi népiskolába 258 tanuló és a kézimunka tanfolyamra 17, összesen 580 tanuló. A polgáriskolába beiratkozott 228 tanuló közül kimaradt 8, év védén maradt 220. Helybeli volt 134, torontálmegyei 74 és más megyei 12. Anyanyelv szerint: magyar 112, német 69, oláh 3, horvát 2, szerb 34. Az előmenetel igen jó volt, amennyiben általános kiűnő osztályzatot nyert 41 (19%), jeles 63 (28%), jó 85 (38%), elégséges 23 (11%) és elégtelen 8 (4%), kik valamennyien javító vizsgát tehetnek.

Az elemi iskolába beiratkozott 75 tanuló. Vallás szerint: róm. kath. 68, gör. kel. 2, ref. 1, ág. ev. 4. Anyanyelv szerint: magyar 48, német 23, tót 1, horvát 1, szerb 2. Helybeli volt 71, torontálmegyei 2, más megyei 1, külföldi (Románia) 1.

A népiskolába beiratkozott 258 tanuló, kimaradt 11, maradt az év végén 247. Helybeli 251, torontálmegyei 2, más megyei 5. Vallás szerint: róm. kath. 216, ref. 4, ág. ev. 2, gör. kel. 24, izr. 1. Anyanyelv szerint: magyar 83, német 140, szerb 24. A kézimunka tanfolyamra 17 tanuló iratkozott be, kik közül nagybecskereki 14, torontálmegyei 3. Kitűnő előmenetelt tanusított 3, jelest 8 és jót 6.

A rendes iskolai ünnepélyeket megtartották. Ezenkívül ünnepelték az intézet kiváló igazgatóját, Magyar Pál pápai kamarást abból az alkalomból, hogy a király apáttá nevezte ki. Rendeztek ezenkívül a népiskola szegénytanulóinak felruházására hangversenyt, amely 203 koronát jövedelmezett, ebből 15 szegény tanulót láttak el karácsonyra téli ruhával. A ruhát a kongregáció hölgyei sajátkezűleg varrták. A szép tett külön dicséretre igazán nem szorul.

Az ifjúsági könyvtár 41, a tantestületi könyvtár 32 művel gyarapodott.

Az internátusban 67 bennlakó növendék volt. Részletes tanítási terv, a tanulók névsora és osztályzata, könyvtárak, szertárak kimutatásai, az internátusról való tudnivalók és a jövő tanévre vonatkozó értesítés egészíti ki a jól szerkesztett értesítőt.

Sz. A.

A nagybecskereki közs. közig. tanfolyam.

— Értesítés a nagybecskereki községi közig. tanfolyam 1910/11. tanévének megnyitásáról. —
Nagybecskerek, július 26.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam igazgatója Jankó Ágoston alispán a következő értesítést közli a tanfolyamra való felvételtől és a tanév megnyitásáról:

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1910—1911. tanévére a felvétel Nagybecskereken f. évi augusztus hó 26—31. között történik. Ezen idő alatt lehet jelentkezni, amely alkalommal következők igazolandók:

Az, hogy az illető:

a) a főgimnázium vagy főreáliskola nyolc osztályát vagy ezen középtanodákkal egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett;

b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely község jegyzői (községi vagy körjegyzői, vagy rendezett tanácsu városi jegyzői) irodában mint aljegyző (segédjegyző, jegyzősegéd), jegyzői irnok, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltött;

szállítási, BIZOMANYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERI MÓR ÉS FIA : SZALLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482—200.62

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja;

d) felddhetlen előéletű.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam mellett bentlakással egybekötött tápintézet van. A tápintézet 42 személyre teljesen be van rendezve. A tápintézetben vannak teljes fizetéses és kedvezményes helyek. Ágyneműről mindenki maga gondoskodik, szalmazsákokat kap.

Teljes fizetéses hely havi 32 korona. Ezen kívül havi 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen ingyenes hely van. Ezen havi díjazásért: lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd és vacsora jár.

A tápintézetet vállalkozó köteles:

reggelire minden bennlakónak tejeskávé megfelelő cukorral és zsemlyével adni;

ebédre három tál ételt, mely állhat: a)

marhahús levestől, amelybe elegendő észtaneműt, burgonyát, vagy hüvelyeset kell befőzni; b) 15 deka ramm marhahusból megfelelő környezettel és mártással, vagy egy tányér vastag-ételtől, 1/2 kiló sült hússal, vagy egy tányér paprikásból, benne főtt burgonyával vagy tészta-val; c) egy tányér sült vagy főtt tésztaból;

vacsorára, ha délben két tál húsétel volt, egy tányér sült vagy főtt tészta, ha délben csak egy húsétel volt, akkor 1/2 kiló sült hús, egy tányér fellemegett vastagétellel vagy ugyanannyi környezettel, esetleg salátával, vagy végül egy tányér paprikást (gulyást), benne főtt burgonyával kiszolgáltatni.

A tápintézet felett állandó felügyelet gyakoroltatik.

Az élelmezést a kirendelt előadó ellenőrzi.

A tápintézetbe való felvétel iránti kérvényeket célszerű még augusztus első napjaiban beküldeni Nagybecskerekre az igazgatósághoz, hogy a beosztás kellő időben és az egyesek vagyoni viszonyainak megfelelően történhessenek.

Aki kedvezményes helyet akar elnyerni a tápintézetben, a bélyegtelen kérvényhez mellékelje a saját és szülei vagyoni viszonyait feltüntető községi bizonyítványt.

A tápintézetben külön tanuló terem áll rendelkezésre. A szegényebb sorsú ifjak az intézet nagy könyvtárából tankönyvekkel is elláttatnak, amelyeket azonban a tanév végével vissza kell szolgáltatni.

A tápintézetben elhelyezett növendékek az intézeti orvos részéről ingyenes gyógykezelésben részesülnek.

Az évi tandíj 40 korona, mely összeg fél-évenként 20-20 koronás részletekben előre fizetendő.

Aki tandíjmentességet kíván elnyerni, ez iránti bélyegmentes kérvényét a saját és szülei vagyoni viszonyait feltüntető bizonylattal felszerelve nyújtsa be.

Jankó Ágoston,

alispán, a nagybecskereki közs. közig. tanfolyam igazgatója.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Július 26.

Barométer süllyedő délután 1:38 órakor: 752.4 mm. Hőmérséklet: maximum 27.2 C., minimum 10.2 C. Csapadék: —. Felhőzet: Ci—Cu. 3. Szélirány és erősség: E. 3.

Reggel 4:30 perckor: köd.

Jóslat a következő 24 órára: Száraz Melegb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvását tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnapi este 8 óra 38 perccig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfelvonás, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélszél, 8 = nagy vihar.

— **Áthelyezések.** A vármegye főispánja a közszolgálat érdekében Szépfy Elemér tb. főszolgabíró, aibunári szolgabíró a nagybecskereki, Csolakovits Mihály Antal falvára kirendelt szolgabíró pedig az aibunári szolgabírószághoz helyezte át az évi augusztus hó 1-ével.

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja dr. Szekeres János békescsabai lakost közigazgatási fogalmazó gyakornokká nevezte ki és szolgálatára a központba osztotta be.

— **A brüsszeli nemzetközi közig. kongresszus.** Brüsszelben most fogják megtartani az első nemzetközi közigazgatási kongresszust, amelyen Magyarországról a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete részéről és pedig mint előadók és egyesületi kiküldöttek: Vinczehidly Ernő dr. Torontál vármegye főjegyzője, Schopf Kálmán Krassószőrény vármegye árvaszéki elnöke, Budapesty Dezső dr. egyetemi magántanár, Baranya vármegye tb. árvaszéki ülnöke vesznek részt.

— **Katonai ellenőrzési szemlék.** A honvédelmi miniszter f. évi 69576. sz. 20/a. alatti körrendeletében arról értesíti a vármegye alispánját, hogy a csász. és kir. közös hadsereg, valamint a honvédség nem tényleges állományu-

legénységének ellenőrzési szemléjét a folyó évben nem tartják meg, ellenben a tartalékos tisztek, katonai tisztviselők, hadapród-jelöltek s hasonló rangbeliek bemutatását a folyó évben is meg fogják tartani.

— **Bimbóhullás.** Sulyos csapás érte dr. Kolozs Mihály nemeteleméri tb. járásorvost és nejét. Tibor nevű 20 hónapos fiacskájuk ugyanis tegnap rövid betegség után Miskolcon váratlanul meghalt. A mélyen sujtott szülők iránt széles körben élénk a részvétel.

— **Sorozások Nagybecskerekben.** A honvédelmi miniszter a napokban leiratot intézett a vármegye alispánjához, a melyben a többek között közli, hogy Nagybecskerek városában a folyó évi sorozásokat valószínűleg augusztus hó 3-ikán és 4-ikén tartják meg, amennyiben remény van rá, hogy addigra megszavazzák a képviselőházban az ujoncjavaslatot. Amennyiben azonban ez nem történne meg, úgy a sorozás határnapjában természetesen változtatás történik.

— **A jéggyárból.** A napokban több oldalról panaszkodtak a jéggyár ellen, hogy az néhány napig nem volt képes a várost a kellő mennyiségű jéggel ellátni s így sokan egyáltalán nem tudtak jéggel júni. A panasznak utána jártunk s a jéggyár vezetőségétől azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a jéggyárban valami hiba esett s ezért egy-két napig csak a legszükségesebb mennyiségű jéget tudták előállítani. A hiba azonban már helyre van hozva s tegnap óta a gyár már a szokott kellő mennyiségű jéggel látja el a fogyasztó közönséget.

— **Bánáti diákok a Felföldön.** Bánátból csoportosan készülnek diákok Gömörrozsnyóra az ottani gimnáziumba a jövő tanévre. A szülőket a gimnázium jó hírneve, az egészséges hegyes vidék és a nagy olcsóság serkentette, hogy oda küldjék tanulóifjukaikat. E gimnázium nem tulzsofolt, mint más vidék tanintézeteiben szokott lenni, átlag egy-egy osztályra csak 25 tanuló esik; tehát itt a diáknak muszáj tanulni. Vidéke pedig bércecs s oly egészséges, hogy járványos betegségek ott elő nem fordulnak. Ami azonban a fő a szülőkre: nézve, a tanintézet olcsósága. Az élelmezés ott nemzetiségi és valláskülönbség nélkül egy egész évre százhusz korona, mert a diákok ott konviktusba járnak s annak nagy alaptökéje van. Aki mindezekről még bővebbet akar megtudni, az írjon a múlt évi értesítőért e címre: Szántó József főgimnáziumi igazgató Gömörrozsnyó s mindenki bérmentve kapja.

— **Anna napja.** Megjött ime Anna napja is, amely az egykor híres Anna bálók révén nevezetes különösen. Ezeket a hagyományos, költői szép Anna-bálakon érzékítették meg a nyár poézisét. Ami forráságot a júliusi nap szétszór köztünk, a platánok lombkoronái alatt újra kisugározzák a fiatal szívek. Mennyi édes emlék fűződik nemzedékről-nemzedékre az Anna-bálakhoz! Kevés női névnek van akkora hajlíthatósága, mint az Annának és látott-e valaha, valaki — bármely változatban is — olyan Annát, aki ne lenne szép, csinos, vagy legalább is: enniváló? Nina, Ninon, Ninette... Ancsi, Annus, Annett, Anikó... Panni, Panka, Nusi... mind egy névből veszi eredetét s mégis másként hangzik: mindegyik szép s mégis különböző a típusa. Sajnos azonban, hogy ma már nagyrészt elveszett Anna napjának és az Anna-bálaknak nevezetessége és poézise. Ma már alig hallani róla. Itt-ott keringnek csak a párok Anna napján édes kettesbe s az Annákkal csak az törődik, aki közelről érdekelve van, no és a krónika író, aki javíthatatlanul elálmódzik az Anna-napok egykori poézise fölött és azonkívül egy ki: témához juttatja ilyenkor az uborka-evadban. A krónikás tehát belekiált a múlt századba s élteti az Annákat.

— **Nagy tűz.** Mint szerbalemérről jelentik lapunknak, a napokban este 8 óra tájban ott nagy tűzvész pusztított. A tűz báró Dániel Ernőnek kráni-szigeti pusztáján keletkezett, ahol egy 1553 keresztből álló ouzakazal kigyuladt s teljesen leégett. A kár mintegy 8250 korona, amely azonban biztosítás útján megtérül. A csendőrség a vizsgálatot nyomban megkezdte, a tűz keletkezésének okát mindeztideig nem lehetett pontosan megállapítani. Abból a körülményből azonban, hogy a tűz a tanuk szerint a kazal tetején keletkezett, a hatóság gyűjtővizsgálatot s most ez irányban folyik a szigorú nyomozás.

— **Tévedés azt hinni** hogy a poloskák petéikkel ki nem írhatók. Ha a Löcherer Cimexin poloskákirtót használjuk úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimexin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — Löcherer Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festest

nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Kollarich gyógyszerárában Nagybecskerek és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél. Bártfán. 576—207

— **Elfogott csavargók.** A nagybecskereki csendőrség és rendőrség tegnap éjjel városszerte nagy razzia-tartott s ez alkalommal Német Pal, Német Anna és Ruff Julia péteri, továbbá Racz Róza temerini foglalkozás nélküli csavargókat, illetve csavargónőket elfogta s illetőségi helyeikre toloncolta.

— **A tehén szarván.** Mayer Margit hatvanöt éves székasi parasztnő tegnapelőtt az istállóban etette a tehénket. Az egyik állat megvadult és felöklelte az öreg asszonyt. A hegyes szarv a tehetetlen asszony hasába furódott, aki másnap behalt sérüléseibe. Az ügyben vizsgálót indítottak.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— **A képviselőház ülése.**

Budapest, július 26. (A „Torontal”

eredeti távirata.) A mai nappal vége a több mint félesztendő ex-lexnek. Az ellenzéki beszédfojlamok ma kiapadtak s úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazta a képviselőház az év végéig szóló indennitást. A mai indennitási vitából kiemelkedik Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter beszéde, aki a kormány nevében válaszolt a vitában elhangzott felszólalásokra s meggyőző érvekkel döntötte meg a kormány ellen elhangzott vádaskodásokat s számadatokkal kimutatta, hogy a koalíciós gazdálkodás miatt kell a kormánynak az 560 millió kölcsönt felvenni. Egy másik nevezetessége a mai ülésnek, hogy Székely Ferenc igazságügyminiszter beterjesztette a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot. Ma egyuttal megkezdtek az ujoncjavaslatok tárgyalását is, a melyen most már előreláthatólag hamarosan keresztül esik a ház s ezzel az ország pénzügyi és katonai ügyeinek folytonossága végtére helyreáll.

A mai ülésen Berzeviczy Albert elnököl s a szokásos elnöki előterjesztések után Székely Ferenc igazságügyminiszter beterjesztette a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatot. (Általános eljenzés.) Ezután áttérnek az indennitási tárgyalásának folytatására.

A Justh-párti mádi Kovács János szólal föl elsőnek s miután kifejté bizalmatlanságát, nem fogadja el az indennitást.

Most Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter szólal föl, hogy a kormány nevében reflektáljon a vitában elhangzott felszólalásokra. A miniszter beszédeben mindenekelőtt tiliakozott azok ellen a vádak ellen, hogy a kormány volna az oka az ex-lexes helyzetnek. Rámutat arra, hogy a kormány kinevezése után nyomban beterjesztette a költségvetésről és az indennitásról szóló törvényjavaslatot, de a pártvezérek hallani sem akartak arról, hogy a kormány kivezesse az országot az ex-lexből. Ezt különben az ellenzéki szónokok közül is egyik-másik elismerte s így az erre vonatkozó vád egy cseppet sem jöhiszemű. Foglalkozott továbbá a miniszter Déry Zoltannak a koalíciós kormány pénzügyi politikáját fejtegető beszédével, amely a koalíció pénzügyi politikájának kifogástalansága mellett érvel. Kérdi a miniszter, hogy milyen kifogástalan és milyen helyes lehet az a pénzügyi politika, amely miatt most a kormány 560 millió kölcsönt kénytelen felvenni s amely kölcsönből csak 9 millió az új kiadás, míg a többi a koalíció kitünő pénzügyi politikájának helyreállítására szolgál. (Nagy mozgás.) Behatóan cáfolja még Hieronymi a többi kifogásokat is s végül ajánlja az indennitás elfogadását. (Zajos eljenzés és taps.)

Ezzel az általános vita véget ért s

miután több szónok nem volt, az indennitási javaslatot általánosságban elfogadták.

Désy Zoltán a Ház engedelmével válaszul Hieronyminak s védeni igyekezik a koalíció pénzügyi politikáját, a mire Hieronymi felel neki röviden.

Ezután áttérnek a részletekre s itt Sümegi Vilmos arra kéri a kormányt, hogy a nagy kölcsönből fordítsanak egy milliót a posta-, táviró- és telefon-alkalmazottak fizetésének javítására.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter Sümeginek válaszolva, kijelenti, hogy az 1911. költségvetés keretébe a tisztviselők státuszrendezése és fizetésjavítása fel van véve s ott nyer megoldást a postások dolga is.

Még Holló Lajos, majd Hegedüs Lóránt előadó szólal fel a részleteknél s azzal a vitát itt is befejezik, majd pedig a nagy többség az *indennitást általánosságban és részleteiben is megszavazza.*

Következett az *ujoncjavaslat* tárgyalása, amelyet Sóllymossy Lajos báró előadó ismertet és ajánl elfogadásra.

Az *ujoncjavaslat*hoz ma Tóth János és Bakonyi Samu ellenzékiek szólnak s természetesen nem fogadják el.

Ezután a vita folytatását holnapra halasztják, amikor harmadszori olvasásban szavaznak az indennitás felett is.

Az osztrák helyzet.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, Weiskirchner osztrák kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy azok a híresztelések, amelyek az osztrák keresztény szocialista párt kettészakadását jelentik, nem felelnek meg a valóságnak.

A horvát válság.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, a melyben a király Tomasics Miklós horvát bán lemondását nem fogadja el s eddigi eredményes szolgálatainak elismerése mellett továbbra is megerősíti állásában.

Az olaszországi pusztító vihar.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mai milánói jelentések megerősítik, hogy a tegnapi Milánó és környékén dühöngő őrjási vihar tényleg nagy pusztítást okozott. Azok a hírek azonban, hogy a vihar száznál több embert ölt volna meg, túlzottak, de az eddigi megállapítások szerint mintegy 45 ember áldozatává lett a viharnak s azonkívül 50—60 ember megsebesült. Az áldozatokat legnagyobb részben a beomló házak temették el.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratok a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	19 08
Buza (1911. áprilisra)	18 56
Rozs (októberre)	14 26
Zab (októberre)	14 50
Tengeri (uj)	11 24

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Jegyzői gyakornok

alulirotnál azonnal
alkalmazást nyer.

Belitska Gusztáv,
jegyző, Bótos.

11700/1910. sz. Torontálvármegye alispánjától.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A vármegye közönsége szolgálatában álló hajduk, hivatalosok és tisztlegények ruhazükséglete 1911. évi január 1-től 3, esetleg 6 évre biztosítandó lévén, felhívom a vállalkozni szándékozókat, hogy szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat, egységáruk feltüntetése mellett, nálam Nagybecskereken 1910. évi **augusztus 25-ének d. e. 12 órájáig** adják be. Elkészett, távirati, utó és olyan ajánlatok, melyek a hirdetmény és a 8300/1907. sz. belügyminiszteri rendelet szabályainak nem felelnek meg, figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban minden egyes cikk egységáruk mellett jelölendő meg. Megjegyzem azonban, hogy nem minden egyes ruházati cikk rendeltetik meg minden évben.

Az ajánlat borítékára a következő felirat vezetendő:

„Ajánlat az ad 11700/1910. alispáni szám alatt kiírt ruhazükségletre.”

A szállítandó ruhazükséglet a következő:

49 drb köpeny s. p., 19 drb fehér posztóból, 30 drb barna posztóból.

1 drb örmesteri atilla, kék posztóból.

29 drb mente, kék posztóból, fehér báránnyörbéléssel, fekete erdélyi báránnyörpremmel (ebből 18 drb sárga sujtással cífrázva).

1 drb örmesteri mente, kék posztóból, fekete báránnyörbélés, fekete erdélyi báránnyörpremmel.

18 drb huszárka, kék posztóból, sárga sujtással cífrázva.

19 drb zubbony, kék posztóból, fehér báránnyörbéléses.

60 drb magyar nadrág, kék posztóból (ebből 36 drb sárga sujtással cífrázva).

50 drb zubbony, kék posztóból.

49 drb mellény (18 drb kék, sárga csíkos, 1 drb piros, 80 drb barna posztóból).

18 drb szürke kabát (jobb minőségű szürke posztóból).

74 drb pantalló (ebből 38 drb kék, 36 drb jobb minőségű szürke posztóból).

82 drb nyári zubbony, vitorla vászonból.

18 drb nyári nadrág, vitorla vászonból.

49 drb sapka, vörös posztóból (ebből 18 drb arany sujtással, 1 drb arany zsinórral).

98 drb katona nyakkendő.

Megjegyzem, hogy köpeny csak 3 évenként, mente és bélelt téli zubbony csak 2 évenként jár a szolgaszemélyzetnek.

Fenti szükséglet a megrendelendő mennyiségben évente január hó végéig szállítandó Nagybecskerek, megyeház épületében való átadás kötelezettsége mellett.

Köteles vállalkozó ezen időpontig a cikkeket kifogástalan minőségben és a megrendelt mennyiségben a vármegye gazda-

sági bizottságának átadni, ellenesetben a vármegye alispánjának jogot ad arra, hogy azokat a vállalkozó kárára és veszélyére bárki mástól, bárminő feltételek mellett egészen vagy részben beszerezze; vagy pedig köteles a vállalkozó a szállítás határidejének letelte után minden napra a tényleges szállítás bekövetkeztéig 40 korona kötbért fizetni; ugyanezen jog illeti a vármegye alispánját és ugyanezen kötelezettség terheli a vállalkozót, ha a szállítás megtörtént ugyan, de a szállítást egészen vagy részben mint a szerződésnek meg nem felelőt, a gazdasági bizottság visszautasítja.

A vállalkozóval megkötendő szerződés után járó jogilletéket, valamint a kereseti összeg után járó bélyegilletékeket a vállalkozó fizeti.

Bánatpénzül az ajánlati egységáruk összegének 5%-a teendő le a nagybecskereki m. kir. adóhivatalban készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban s a nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A beérkező ajánlatok 1910. évi augusztus 25-én d. e. 1/2 órákor nyilvánosan fel fognak bontatni hivatalos helyiségben; ez alkalommal az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Kötelesek az ajánlattevők a szállítandó ruhaneműek posztójának mindenikéből mintákat bemutatni, azokat zsinórral átfűzni, ezek összekötő végét saját cégük pecsétjével ellátni. A posztók csakis magyarországi gyárakból lehetnek, mely körülmény gyári cégjeggyel, vagy alkalmas okmány által igazolandó.

Az általam szabadon választandó ajánlattevővel a szerződést megkötöm. A szerződés ajánlattevőre azonnal kötelező erővel bír, a vármegyére nézve azonban csakis törvényhatósági bizottsági, illetve kormányhatósági jóváhagyás után. A törvényhatósági bizottság a beadott ajánlatok között szabadon választ. A szállítást elnyert vállalkozó a szerződés tartamára 1000 koronát köteles készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a nagybecskereki m. kir. adóhivatalnál elhelyezni. A közigazgatás államosítása esetén a megkötött szerződés hatályát veszti.

Az összes szállítandó cikkek hazai anyagból, hazai műhelyekben, hazai munkások által készítenők. A felhasználandó anyagok hazai forrása megjelölendő és ezekért szavatol a vállalkozó.

Ezen hatóság előtt ismeretlen vállalkozók szállító képességüket és megbízhatóságukat kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal kötelesek igazolni.

Az ajánlatok közötti szabadon választás jogát fentartom úgy magamnak, mint a törvényhatósági bizottságnak.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Nagybecskerek, 1910. évi július 22.
607-32 Jankó, alispán.

MIKROSOL

szagtalan
legjobb szer

Házigomba ellen
a legolcsóbb
ÉPÜLET-ÉS ÁCSFÁK
impregnálására

Egyedüli gyártói
LOTZ EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST VII. ÖRNAGY U. 4.

NÉGY ÁLLAMI ÉREM,

22 első kitüntetés.

Különleges gyártmányok:

„PEF” mosható emailfesték, mázolásra készen,
falra, fára, vasra.

BESSEMERFESTÉK

rozsdavédő, viharálló, vasmázolat

BAZALTFESTÉK

viharálló és mosható, homlokzatok és belső helyiségek
meszelésére.

PYRICIT

fertőtlenítő só minden célra.

Kosárbutorrománc. Kádzománc. Iskolatábla-
lakk. Vízartályfesték. Alapozófesték stb.

... Mintamázolat, szinkártya ingyen és bermentve. ...

